

Školský vzdelávací program

Základná škola, Ústredie 533, 023 21 Korňa

ISCED 2

VZDELÁVACIA OBLASŤ: Umenie a kultúra

Názov predmetu	Regionálna výchova
Časový rozsah výučby	7. ročník – 1 hodina týždenne/33 hodín ročne 8. ročník – 1 hodina týždenne/33 hodín ročne 9. ročník – 1 hodina týždenne/33 hodín ročne
Ročník	7., 8., 9.

NÁZOV PREDMETU:

Regionálna výchova

Charakteristika predmetu:

Regionálna výchova je povinne voliteľným predmetom v rámci školského vzdelávacieho programu ZŠ Korňa. Má pomôcť žiakom primeraným spôsobom rozšíriť si poznatky o regióne, v ktorom žijú, ale i o svojej vlasti. Regionálna výchova vedie k vzťahu človeka k obci, vlasti, k výchove k národnému povedomiu a k úcte ku hmotným a nehmotným kultúrnym pamiatkam Slovenskej Republiky. Zahŕňa v sebe lokálne a regionálne kultúrne dedičstvo, zvyky a tradície regiónu, poznanie prírodných krás regiónu a poznanie rôznych oblastí v ňom. Pod pojmom regionálna kultúra rozumieme súhrn hmotných a nehmotných produktov ľudskej činnosti, ktoré sa viažu na konkrétnu obec alebo región. Regionálna kultúra zahŕňa v sebe lokálne a regionálne kultúrne dedičstvo, ako aj živé kultúrne prejavy fungujúce v každodennom živote, pri sviatkoch a slávnostiach. Regionálna kultúra nadväzuje na regionálne kultúrne tradície a pokladá ich za dôležitú súčasť historickej pamäte i za zdroj identity obce alebo regiónu. Regionálna výchova je interdisciplinárny predmet, ktorý nadväzuje na prvky existujúcich povinných predmetov, ako výtvarná a hudobná výchova, technika, dejepis a geografia.

Cieľ predmetu:

Cieľom predmetu Regionálna výchova je vytvárať u žiakov predpoklady na pestovanie a rozvíjanie citu ku krásam svojho regiónu, staviteľstva, ľudového umenia a spoznávanie kultúrneho dedičstva našich predkov a prírodných bohatstiev a poskytnúť žiakom základné informácie o obci a jej dianí, jej kultúrnych dejinách a spoločenskom vývine. Je dôležité aby žiaci vnímali že základom našej kultúrnej identity, ako aj zdrojom historického vedomia, patriotizmu a vzdelanosti, poznávania kultúrnej rozmanitosti je tradičná ľudová kultúra, ktorú vytvorili, ktorou žili a dodnes žijú najširšie vrstvy obyvateľstva. Potrebne je využiť danosti regiónu, spoznávanie tradičných ľudových remesiel, ľudovumeleckých výrobkov regiónu, tradičné jedlá, remeslá, spoznávanie stavebných pamiatok v obci a regióne a tieto poznatky využiť vo vlastnej výtvarnej, hudobnej, alebo literárnej tvorbe v oblasti ľudových tradícií.

Kľúčové kompetencie:

a) sociálne komunikačné kompetencie

- primerane svojmu veku sa vyjadruje ústnou formou
- dokáže určitý čas sústredene načúvať, náležite reagovať
- chápe význam rešpektovania kultúrnej rozmanitosti
- pod vedením učiteľa uplatňuje ústretovú komunikáciu pre vytváranie dobrých vzťahov so spolužiakmi

b) kompetencie v oblasti matematického a prírodovedného myslenia

- používa základné matematické myslenie

-
- dokáže zaraďovať historické udalosti, javy, procesy a osobnosti chronologicky
 - vie zaraďovať historické udalosti, javy, procesy a osobnosti synchronne
 - vie rozpoznať postupne nerovnomernosť historického vývoja
 - dokáže využívať medzníky ako prostriedok orientácie v minulosti
 - je pripravený ďalej si rozvíjať schopnosť objavovať, pýtať sa a hľadať odpovede, ktoré smerujú k systematizácii poznatkov

c) kompetencie v oblasti informačných a komunikačných technológií

- vie používať vybrané informačné a komunikačné technológie pri vyučovaní za pomoci učiteľa
- dokáže adekvátne veku aktívne vyhľadávať informácie na internete,
- dokáže primerane veku komunikovať pomocou elektronických médií,

d) kompetencia „učiť sa učiť“

- uplatňuje základy rôznych techník učenia sa a osvojovania si poznatkov ,
- vyberá a hodnotí získané informácie, spracováva ich a využíva vo svojom učení a v iných činnostiach,
- vyhľadáva relevantné informácie z rôznych zdrojov – textov verbálnych, obrazových, grafických, i z textov kombinovaných, z učebníc, cvičebníc, pracovných zošitov, slovníka cudzích slov, atlasov, novín, časopisov, webových stránok, z populárnovedeckej literatúry a historickej beletrie

e) kompetencia riešiť problémy

- vníma a sleduje problémové situácie adekvátne svojej úrovni navrhuje riešenia podľa svojich vedomostí a skúseností z danej oblasti,

-
- pri riešení problémov hľadá a využíva rôzne informácie, skúša viaceré možnosti riešenia problému, overuje správnosť riešenia a osvedčené postupy aplikuje pri podobných alebo nových problémoch,
 - pokúša sa problémy a konflikty vo vzťahoch riešiť primeraným (chápaným a spolupracujúcim) spôsobom,

f) osobné, sociálne a občianske kompetencie

- uvedomuje si vlastné potreby a tvorivo využíva svoje možnosti,
- dokáže odhadnúť svoje silné a slabé stránky ako svoje rozvojové možnosti,
- dokáže primerane veku odhadnúť dôsledky svojich rozhodnutí a činov,
- uvedomuje si, že má svoje práva a povinnosti,
- uvedomuje si význam pozitívnej sociálno-emočnej klímy v triede a svojim konaním prispieva k dobrým medziľudským vzťahom,

g) kompetencie vnímať a chápať kultúru a vyjadrovať sa nástrojmi kultúry

- uvedomuje si význam umenia a kultúrnej komunikácie vo svojom živote,
- cení si a rešpektuje kultúrno-historické dedičstvo a ľudové tradície,
- má osvojené základy pre tolerantné a empatické vnímanie prejavov iných kultúr.
- primerane svojmu veku sa dokáže vyjadrovať na úrovni základnej kultúrnej gramotnosti

Prierezové témy:

V jednotlivých ročníkoch budú obsiahnuté tieto prierezové témy: *Osobnostný a sociálny rozvoj*

Environmentálna výchova

Multikultúrna výchova

Ochrana života a zdravia

Tvorba projektu a prezentačné zručnosti

Mediálna výchova

Metódy a formy práce:

- motivačné rozprávanie (citové približovanie obsahu učenia),
- motivačný rozhovor (aktivizovanie poznatkov a skúseností žiakov),
- motivačný problém (upútanie pozornosti prostredníctvom nastoleného problému),
- motivačnú demonštráciu (vzbudenie záujmu pomocou ukážky).

Pri vytváraní nových poznatkov a zručností využijeme expozičné metódy:

- rozprávanie (vyjadrovanie skúseností a aktívne počúvanie),
- vysvetľovanie (logické systematické sprostredkovanie učiva),
- rozhovor (verbálna komunikácia formou otázok a odpovedí na vyjadrenie faktov, otázok na pozorovanie, posúdenie situácie, hodnotenie javov, rozhodovanie),

Školský vzdelávací program

Základná škola, Ústredie 533, 023 21 Korňa

ISCED 2

-
- beseda (riešenie aktuálnych otázok celým kolektívom),
 - demonštračná metóda pozorovanie.

Pre posilnenie rozvoja logického a kritického myslenia budú využívané problémové metódy, ku ktorým patrí heuristická metóda (učenie sa riešením problémov založenom na vymedzení a rozbere problému, tvorbe a výbere možných riešení a vlastnom riešení) a projektová metóda.

Pri realizácii cieľov využijeme praktické aktivity (samostatná činnosť na základe inštrukcie). Bude zvýšený dôraz na prácu s knihou a textom (čítanie s porozumením, spracovanie textových informácií, učenie sa z textu, orientácia v štruktúre textu, vyhľadávanie, triedenie, využívanie podstatných informácií), samostatné učenie prostredníctvom informačnej a komunikačnej techniky a experimentovanie (samostatné hľadanie, skúšanie, objavovanie).

Z aktivizujúcich metód bude využívaná diskusia (vzájomná výmena názorov, uvádzanie argumentov, zdôvodňovanie za účelom riešenia daného problému), didaktické hry a kooperatívne vyučovanie.

Využívané fixačné metódy sú: Metóda opakovania a precvičovania, (ústne a písomné opakovanie, opakovanie s využitím učebnice a inej literatúry, domáce úlohy).

Z organizačných foriem bude uplatňovaná vyučovacia hodina (základného, motivačného, expozičného, fixačného, aplikačného, diagnostického typu), terénne pozorovania, praktické aktivity a exkurzie a besedy.

Hodnotenie predmetu

Hodnotenie a klasifikácia žiakov je súčasťou výchovno-vzdelávacieho procesu a bude realizovaná v súlade s Metodickým pokynom č.7/2009-R na hodnotenie žiakov základnej školy.

Zručnosť žiaka budeme hodnotiť známkou s dôrazom na samostatnosť a správnosť plnených úloh, na aktívne zapájanie sa do praktických

Školský vzdelávací program

Základná škola, Ústredie 533, 023 21 Korňa

ISCED 2

činností, prezentáciu projektov, tvorbu vlastných referátov a ústnym skúšaním.

Oblasti hodnotenia:

- aktivita, zapojenie sa do činnosti
- snaha, usilovnosť
- samostatná práca – schopnosť samostatne hľadať riešenie
- práca v tíme
- tvorba projektu
- kontrola vedomostí

Na kontrolu a hodnotenie žiakov sa odporúčajú postupy:

1. verbálna forma kontroly – prezentovať poznatky žiaka na základe jeho odpovede. Hodnotiť podľa vzdelávacieho štandardu.
2. preverovať úroveň samostatnej práce žiakov – písomné testy
3. úroveň znalostí je vhodné hodnotiť prostredníctvom prezentácie projektov, referátov, súťaží či praktických zručností

Kritériá hodnotenia

- dbať na informatívnu, korekčnú a motivačnú funkciu hodnotenia
- dbať na pravidelnosť v hodnotení
- kombinovať klasifikáciu so slovným hodnotením
- rešpektovať vekové a individuálne osobitosti žiaka
- pri priebežnom hodnotení prihliadať na jeho momentálnu psychickú i fyzickú disponovanosť
- pri súhrnom hodnotení objektívne hodnotiť kvalitu jeho vedomostí, zručností a návykov

Podklady na hodnotenie a klasifikáciu výchovno-vzdelávacích výsledkov získavať týmito metódami, formami a prostriedkami:

Školský vzdelávací program

Základná škola, Ústredie 533, 023 21 Korňa

ISCED 2

-
- sústavným diagnostikovaním žiaka
 - sústavným sledovaním výkonu žiaka
 - rôznymi druhmi skúšok/ ústne i písomné/
 - analýzou výsledkov rôznych činností žiaka
 - konzultácie s ostatnými učiteľmi podľa potreby
 - rozhovor so žiakom.

Tematické okruhy:

Do jednotlivých ročníkov sú zaradené tri tematické celky:

1. Môj rodný kraj
2. Objavujeme Slovensko
3. Tradičná ľudová kultúra.

7. ročník - tematický celok: Môj rodný kraj

Témy:

- moja rodina,
- škola, okolie školy,
- obec, mesto, v ktorom žijem (poloha, história a súčasnosť),
- rozprávky, príbehy, legendy spojené s históriou obce, mesta,
- tradičné regionálne zvyky, obyčaje,

-
- kultúrne pamätihodnosti, monumenty obce,
 - regionálne múzea, prírodovedné múzeá, galérie, skanzeny,
 - významné osobnosti regiónu,
 - prírodné krásy regiónu,
 - náučné chodníky v regióne,
 - chránené rastliny a živočíchy na území regiónu,
 - tradičné produkty a zamestnania v regióne,
 - umelecké produkty, tradičné ľudovoumelecké remeslá regiónu,
 - miestne a regionálne jazyky.

8. ročník - tematický celok: Tradičná ľudová kultúra

Tradičná ľudová kultúra je súhrn hmotných a nehmotných produktov ľudskej činnosti, vytvorených v tradičných spoločnostiach. Prenášala sa z generácie na generáciu ústnym podaním, napodobňovaním a v podstatne menšej miere písomnou formou.

Témy:

a) Tradičná hmotná kultúra:

- ľudové stavitel'stvo,
- domáce a tradičné remeselné výrobky,

- tradičné remeslá (ich história),
- produkcia potravín a strava,

Školský vzdelávací program

Základná škola, Ústredie 533, 023 21 Korňa

ISCED 2

-
- odev (kroje na dedine),
 - výtvarné umenie a i.,

b) Tradičná nehmotná kultúra:

- ústne tradície a prejavy vrátane jazyka (ľudová slovesnosť, nárečia),
- interpretačné umenie (ľudové hudba, piesne, tance, hry),
- spoločenské praktiky, zvyky,
- rituály a slávnostné udalosti,
- tradície spojené s náboženskými sviatkami (napr. vianočné, veľkonočné a i.),
- zvyky a obyčaje súvisiace s prírodou a vesmírom,
- folklórne tradície (prejavy tradičnej ľudovej kultúry: ústne, herné, dramatické, spevné, tanečné a hudobné).

Tradičná ľudová kultúra ako ucelený a živý systém zanikala postupne s modernizáciou spoločnosti, jej javy sa stali zdrojom kultúrnej a spoločenskej identity, zdrojom historického vedomia, patriotizmu a vzdelanosti, poznávania kultúrnej rozmanitosti, nástrojom tolerancie, občianskej súdržnosti a porozumenia medzi národmi. Je súčasťou materiálneho a duchovného bohatstva Slovenskej republiky. Uchováva sa ako

prejav lokálneho, regionálneho alebo kultúrneho dedičstva Slovenska. Tradičnú ľudovú kultúru vnímame ako formy kultúrneho prejavu podporujúcu zachovanie kultúrnej identity. Kultúrnu identitu chápeme ako súhrn postojov, návykov, tradícií, hodnôt, interpretácií a sebainterpretácií, spôsobov myslenia, cítenia a konania (vzorcov správania), ktoré charakterizujú organizovanú skupinu ľudí, jej kolektívnym, spoločným výtvorom.

9. ročník - tematický celok: Objavujeme Slovensko

Témy:

- spoznávanie regionálnej kultúry a najtypickejších prejavov kultúr iných regiónov Slovenska v oblasti ľudových tradícií,
- spoznávanie základných znakov ľudovej kultúry národností žijúcich na Slovensku,
- výber z historických, kultúrnych pamätihodností Slovenska (hrady, zámky, architektúra),
- flóra a fauna na Slovensku,
- chránené územia na Slovensku,
- ľudové piesne a tance, dramatické a výtvarné umenie, tradičné ľudovomelecké remeslá z regiónov Slovenska,
- geografické zvláštnosti Slovenska, geografické a prírodné monumenty, jaskyne a i.,
- významné osobnosti rôznych oblastí kultúry a histórie Slovenska

Učebné zdroje:

Internetové zdroje

Korňa – Dedinka pod Beskydom, 2022, ISBN: 978- 80-570-4067-5

Farnosť Turzovka, Gajdičiar I., Velička J., 351str. ISBN:80- 969314- 7-4

Podme sa báť, Marec J. , Artis Omnis 2017, 107 str., ISBN: 9788082010056

Tradičné liečiteľstvo a ľudová mágia na horných Kysuciach, Marec J. Vydavateľstvo Matice slovenskej 201, 395str. , ISBN 978- 80. 8115- 051- 7

Stromy moji zelení priatelia, Marec J., Magma 2022, 219str. , ISBN: 978 – 80 – 89172- 62- 7

Školský vzdelávací program

Základná škola, Ústredie 533, 023 21 Korňa

ISCED 2

